

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 19,626 ราย โดยผู้ศึกษาจะแบ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลเป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตและผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียบัตรเครดิตจากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ และทำการ Simulation เพื่อดูผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิต

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิต จำนวน 19,626 ราย แบ่งเป็นชาย 10,053 คน (ร้อยละ 51.22) และหญิง 9,573 คน (ร้อยละ 48.78) โดยเพศชายมีสัดส่วนของการผิมนัดชำระหนี้มากกว่าเพศหญิง หากแบ่งตามสถานภาพการสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นคนโสด 10,769 คน (ร้อยละ 54.87) และสมรสแล้ว 8,857 คน (ร้อยละ 45.13) โดยคนโสดมีสัดส่วนของการผิมนัดชำระหนี้มากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว

จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 10,436 คน (ร้อยละ 53.17) รองลงมาคือข้าราชการจำนวน 4,666 คน (ร้อยละ 23.77) ส่วนอาชีพอิสระจำนวน 1,617 คน (ร้อยละ 8.24) เป็นเจ้าของกิจการจำนวน 1,570 คน (ร้อยละ 8) และพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 1,337 คน (ร้อยละ 6.81) โดยอาชีพอิสระมีสัดส่วนของการผิมนัดชำระหนี้มากที่สุด รองลงมาคือเจ้าของกิจการ ในขณะที่ข้าราชการมีสัดส่วนของการผิมนัดชำระหนี้น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาจากสถานะที่อยู่อาศัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจำนวน 13,185 คน (ร้อยละ 67.18) รองลงมาคือผู้สมัครบัตรเครดิตไม่เปิดเผยที่อยู่อาศัยจำนวน 3,417 คน (ร้อยละ 17.41) และเช่าอยู่จำนวน 1,744 คน (ร้อยละ 8.89) และมีภาระผ่อนธนาคารจำนวน 1,280 คน (ร้อยละ 6.52) โดยผู้สมัครบัตรเครดิตที่ไม่เปิดเผยสถานะที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนของการผิมนัดชำระหนี้มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 10,551 คน (ร้อยละ 46.24) และอาศัยอยู่ต่างจังหวัดจำนวน 9,075 คน

(ร้อยละ 53.76) และเห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตมากกว่าผู้ถือบัตรเครดิตในต่างจังหวัด

ส่วนปัจจัยซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณสามารถหา Descriptive Statistic ได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
AGE	22	81	38.59	9.296
INCOME	8,000	1,000,000	34,194.5	70.23802
LIMIT	15,000	1,000,000	53,236.6	38.96383
NOCHILD	0	8	0.53	0.917
NOCARD	1	23	1.69	1.112
LINEINC	0.00	6.19	1.9801	0.62766
PAYMENT	0.00	371,170	5,089.2	7.80139
DEBT	-13,750	531,050	27,818.9	31.74957
MINPAY	0.00	100,000	7,425.1	14.54781
SPEND	0.00	376,160	5,176.8	8.01049
PAYRATIO	0.00	1.00	0.3515	0.34985
MPINC	0.00	6.65	0.3115	0.51990
PMTINC	0.00	6.03	0.1981	0.21897
DEBTINC	0.00	6.20	1.1507	1.09874
UTIL	0.00	2.45	0.4825	0.42473
SPENDINC	0.00	6.14	0.2023	0.22740

ที่มา : การวิเคราะห์ Descriptive Statistic

จากตารางที่ 5.1 พบว่าผู้ถือบัตรเครดิตมีอายุระหว่าง 22-81 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 39 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร และมีบุตรโดยเฉลี่ย 1 คน และผู้บริโภครู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 2 ใบต่อคนมีรายได้เฉลี่ย 34,195 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ผู้ถือบัตรเครดิตมีวงเงินเฉลี่ย 34,137 บาทต่อคน และโดยเฉลี่ยแล้วผู้ถือบัตรเครดิตมีวงเงินเป็น 2 เท่าของรายได้

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการใช้จ่ายและการชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้บริโภค พบว่าในแต่ละเดือนผู้ถือบัตรเครดิตมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 5,089 บาทต่อคน มียอดหนี้คงค้างโดยเฉลี่ย 27,819 บาทต่อคน และมียอดการชำระคืนขั้นต่ำ (Minimum Payment) ที่ต้องชำระเฉลี่ย 7,425 บาทต่อคนต่อเดือน ในขณะที่ยอดการชำระคืนที่ผู้ถือบัตรเครดิตชำระคืนจริงโดยเฉลี่ยมีเพียง 5,089 บาทต่อคนต่อเดือนเท่านั้น แสดงให้เห็นว่ามีการผิดนัดชำระหนี้เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณายอดการใช้จ่ายต่อวงเงิน (Utilization) พบว่าผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเป็นร้อยละ 48.25 ของวงเงิน และมียอดการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 20.23 ของรายได้ ส่วนยอดหนี้ต่อรายได้ (Debt to income ratio) โดยเฉลี่ยของผู้ถือบัตรเครดิตอยู่ที่ 1.15 เท่าของรายได้ นั่นคือผู้บริโภคมีหนี้มากกว่ารายได้ที่หามาได้ ขณะที่สัดส่วนการชำระหนี้คืนต่อยอดหนี้ (Payment ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 35.15 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยมีการชำระหนี้ร้อยละ 35.15 ของยอดหนี้คงค้างทั้งหมด ขณะที่สัดส่วนการชำระหนี้คืนขั้นต่ำต่อรายได้ (Minimum payment to income ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 31.15 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตมีภาระหนี้ที่ต้องชำระขั้นต่ำโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 31.15 ของรายได้ สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ของผู้ถือบัตรเครดิต (Payment to income ratio) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 19.81 หมายความว่าผู้บริโภคมีการชำระหนี้จริงโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 19.81 ของรายได้ที่เขาหามาได้

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตจำนวน 19,626 ราย นำมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตด้วยวิธี Logistic Regression พบว่าได้ผลการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองและการประมาณค่าความน่าจะเป็นดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้

	B	S.E.	T-test
GENDER	0.342*	0.048	7.139983
STATUS	0.084	0.068	1.244316
CAREER(1)	0.712*	0.097	7.361054
CAREER(2)	-0.051	0.075	-0.6762
CAREER(3)	-0.266*	0.104	-2.55521
CAREER(4)	1.450*	0.107	13.55513
HOME(1)	0.041	0.076	0.53849
HOME(2)	-0.134	0.120	-1.11611
HOME(3)	0.067	0.102	0.656088
LOCATED	-0.374*	0.050	-7.42815
AGE	-0.022*	0.004	-6.0771
LOG(INCOME)	-0.497*	0.070	-7.13588
NOCHILD	0.049	0.035	1.410811
NOCARD	0.272*	0.026	10.52969
LINEINC	-0.559*	0.047	-11.8472
PAYMENT	-0.033*	0.011	-2.93247
DEBT	0.014*	0.001	9.938726
MINPAY	0.027*	0.012	2.238796
PAYRATIO	-1.147*	0.120	-9.53076
MPINC	9.521*	0.388	24.55313
PMTINC	-6.799*	0.372	-18.273
CONSTANT	1.401	0.294	4.761717
Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	11763.685	0.493	0.683

ที่มา : ผลการวิเคราะห์ด้วยสมการ Logistic Regression

หมายเหตุ: * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นดังตารางที่ 5.2 ข้างต้นพบว่า มีหลายปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติสามารถอธิบายถึงการผิดนัดชำระหนี้ ได้แก่ เพศ (GENDER), อาชีพเจ้าของกิจการ (CAREER(1)), อาชีพข้าราชการ (CAREER(2)), อาชีพรับจ้างทั่วไป (CAREER(4)), อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (CAREER), จังหวัด (LOCATED), อายุ (AGE), รายได้ (INCOME), จำนวนบัตรเครดิต (NOCARD), วงเงินต่อรายได้ (LINEINC), การชำระหนี้ค่านี้นี้ (PAYMENT), ยอดหนี้ (DEBT), ยอดการชำระค่านี้นี้ขั้นต่ำ (MINPAY), สัดส่วนการชำระหนี้ค่านี้นี้ต่อยอดหนี้ (PAYRATIO), สัดส่วนการชำระหนี้ค่านี้นี้ขั้นต่ำต่อรายได้ (MPINC), สัดส่วนการชำระหนี้ค่านี้นี้บัตรเครดิตต่อรายได้ (PMTINC) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้างต้นกับตัวแปรตามเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ในแบบจำลองพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (Goodness of fit) นั่นคือ $-2\text{Likelihood} (-2\text{LL})$ สำหรับสมการโลจิสติกซึ่งมีตัวแปรอิสระ 21 ตัว เป็น 11763.689 สำหรับค่า R^2 ของ Cox & Snell และ Nagelkerke หรือเรียกว่า Pseudo R^2 เป็นค่าที่บอกสัดส่วนหรือร้อยละที่สามารถอธิบายความผันแปรในแบบจำลอง Logistic Regression สำหรับค่า Nagelkerke $R^2 = 0.683$ หมายความว่า ร้อยละ 68.3 ของความผันแปรสามารถอธิบายได้โดยสมการโลจิสติก

จากการประมาณค่าความน่าจะเป็นที่ได้ดังตาราง 5.2 นั้น สามารถนำมาใช้อธิบายผลของตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้บริโภคได้ดังนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงเพศของผู้บริโภค (Gender) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เพศชายมีโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากผู้หญิงมักจะมีวินัยทางการเงินที่เข้มงวดกว่าผู้ชาย และผลการวิเคราะห์ด้วยตาราง Crosstab ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือเพศชายมีส่วนของการผิดนัดชำระหนี้มากกว่าเพศหญิง

อาชีพ

ตัวแปรซึ่งแสดงถึงอาชีพของผู้บริโภค (Career) แบ่งเป็น 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 CAREER(1) คือกลุ่มเจ้าของกิจการ กลุ่มที่ 2 CAREER(2) ได้แก่ กลุ่มรัฐบาล, ข้าราชการ กลุ่มที่ 3 CAREER(3) ได้แก่กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่ 4 CAREER(4) ได้แก่ กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป, อาชีพอิสระ และกลุ่มที่ 5 CAREER ได้แก่อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนซึ่งใช้เป็นกลุ่มอ้างอิง

จากการศึกษาพบว่า อาชีพพนักงานเอกชน อาชีพเจ้าของกิจการ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพอิสระรับจ้างทั่วไปมีความสัมพันธ์กับการผัดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการอ้างอิงจากอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จะพบว่าถ้าอาชีพเจ้าของกิจการจะทำให้ความน่าจะเป็นในการผัดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ส่วนอาชีพอิสระรับจ้างทั่วไปทำให้ความน่าจะเป็นในการผัดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ในขณะที่อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจทำให้ความน่าจะเป็นในการผัดนัดชำระหนี้ลดลงมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

จังหวัด

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงจังหวัดที่ผู้ถือบัตรเครดิตอาศัยอยู่ (Located) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผัดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่อาศัยในต่างจังหวัดมีความน่าจะเป็นในการผัดนัดชำระหนี้ลดลง หรืออีกนัยหนึ่งคือผู้ถือบัตรเครดิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีโอกาสในการผัดนัดชำระหนี้มากกว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคที่อาศัยในกรุงเทพมหานครต้องแบกรับภาระค่าครองชีพที่สูงกว่าผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด

อายุ

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงอายุของผู้บริโภค (Age) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผัดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุมากขึ้นจะมีโอกาสในการผัดนัดชำระหนี้ลดลง กล่าวคือ ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุน้อยมักจะมีรายได้น้อยกว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุมาก และมี

ข้อจำกัดทางการเงินมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก ในขณะที่ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุมากจะมีความรับผิดชอบจะมีวินัยทางการเงินมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

รายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงรายได้ของผู้ถือบัตรเครดิต (Income) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีรายได้มากขึ้นจะมีโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้ที่น้อยลง ทั้งนี้เพราะรายได้เป็นเครื่องชี้วัดความสามารถในการชำระหนี้ได้อย่างชัดเจนและเป็นไปตามทฤษฎี หากรายได้ลดลงความสามารถในการชำระหนี้ก็ลดลงด้วย โอกาสของการผิดนัดชำระหนี้จึงเพิ่มขึ้น

จำนวนบัตรเครดิต

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงจำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคถือ (Number of Card) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้บริโภคที่ถือบัตรเครดิตหลายใบมีโอกาสที่จะผิดนัดชำระหนี้มากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตได้หลายใบซึ่งเป็นการใช้เงินในอนาคตได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน จึงเพิ่มพูนภาระหนี้ และเพิ่มโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้ได้หากผู้บริโภคไม่รักษาวินัยทางการเงินหรือประสบปัญหาที่ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง อีกนัยหนึ่ง ผู้บริโภค อาจมีความต้องการในการใช้เงินในอนาคตจำนวนมากหรืออาจประสบปัญหาทางการเงินอยู่จึงมีความต้องการบัตรเครดิตหลายใบ และผู้บริโภคบางส่วนที่มีปัญหาในการชำระหนี้ใช้บัตรเครดิตเพื่อเป็นเครื่องมือในการหมุนเวียนเงินเพื่อชำระคืนหนี้

วงเงินต่อรายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงวงเงินต่อรายได้ (Line to Income Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีวงเงินต่อรายได้มากจะมีโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้ที่น้อยลงเช่นเดียวกับปัจจัยในเรื่องของรายได้ เนื่องจากการให้วงเงินกับผู้ถือบัตรเครดิต สถาบันการเงินจะพิจารณาจากฐานรายได้และเครดิตของลูกค้า ผู้ที่มีรายได้มากมีโอกาส

ในการผิมนัดชำระหนี้้น้อยกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย จึงมีเครดิตดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย สถาบันการเงินจึงให้วงเงินต่อรายได้มากกว่า

การชำระหนี้คืน

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงการชำระหนี้คืน (Payment) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผิมนัดชำระหนี้้นับเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการชำระหนี้คืนคือมากขึ้นมีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้้นลดลง ขณะที่ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการชำระหนี้้น้อยมีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้้นมากขึ้น

ยอดหนี้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงยอดหนี้ (Debt) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการผิมนัดชำระหนี้้นับเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดหนี้สูงมีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้้นมากกว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดหนี้ต่ำเพราะมีภาระหนี้สูงกว่า ทั้งนี้ผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดค้างชำระสูงอาจเป็นเพราะมีปัญหาทางการเงินจึงต้องมีการใช้เงินในอนาคตหรือการกู้ยืมผ่านบัตรเครดิตเป็นจำนวนมากและยังทำให้ยอดหนี้้นับเครดิตพอกพูนสูงขึ้นจนไม่มีความสามารถในการชำระหนี้้นได้

ยอดการชำระเงินขั้นต่ำ

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงยอดการชำระเงินขั้นต่ำ (Minimum Payment) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการผิมนัดชำระหนี้้นับเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดการชำระเงินขั้นต่ำสูงมีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้้นมาก เนื่องจากยอดการชำระเงินขั้นต่ำผันแปรตามยอดหนี้ เช่น กำหนดให้ยอดการชำระเงินขั้นต่ำเป็นร้อยละ 5 ของยอดหนี้ หรือร้อยละ 10 ของยอดหนี้ ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการปรับยอดการชำระเงินขั้นต่ำสูงขึ้นจากร้อยละ 5 ของยอดหนี้เป็นร้อยละ 10 ของยอดหนี้ ซึ่งมุมมองของธนาคารแห่งประเทศไทยในการปรับยอดการชำระเงินขั้นต่ำเพิ่มขึ้นเพื่อให้ประชาชนลดการก่อหนี้ เพราะต้องชำระหนี้คืนมากขึ้นและช่วยให้ยอดหนี้้น่าลดลงเร็วขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันการกำหนดยอดการชำระเงินขั้นต่ำให้สูงขึ้นเป็นการทำให้ภาระหนี้ที่ผู้ถือบัตรเครดิตจะต้องชำระต่อเดือนเพิ่มสูงขึ้น โอกาสที่จะผิมนัดชำระหนี้้นจึงเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะผู้

ถือบัตรเครดิตที่มียอดหนี้สูงหรือมีหนี้บัตรเครดิตหลายใบ เพราะต้องชำระหนี้ต่อเดือนเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว อาจทำให้ผู้ถือบัตรเครดิตประสบปัญหาทางการเงินและไม่สามารถชำระหนี้ได้จนกลายเป็นหนี้เสียในที่สุด

สัดส่วนการชำระเงินคืนต่อยอดหนี้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงสัดส่วนการชำระเงินคืนต่อยอดหนี้ (Payment Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการชำระเงินคืนต่อยอดหนี้สูง มีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้ลดลง Payment Ratio คือยอดการชำระหนี้ที่ผู้ถือบัตรเครดิตชำระคืนต่อยอดหนี้ทั้งหมดที่ผู้ถือบัตรเครดิตมีอยู่ ถึงแม้ว่าผู้ถือบัตรเครดิตจะมียอดหนี้สูงแต่ถ้ามีการชำระเงินคืนสูงด้วยก็จะลดโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้ ในทางตรงข้ามผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดหนี้สูงแต่มีการชำระคืนน้อยจะมี Payment Ratio ต่ำก็จะมีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น

สัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงสัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้ (Minimum Payment to Income Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้สูงจะมีโอกาสในการผิมนัดชำระหนี้สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก Minimum Payment to Income Ratio หมายถึงภาระหนี้ที่ผู้บริโภคต้องชำระคืนขั้นต่ำเป็นกี่เท่าของรายได้หรือเป็นร้อยละเท่าไรของรายได้ หาก Minimum Payment to Income Ratio สูงก็หมายความว่าผู้บริโภคต้องใช้รายได้ในการชำระเงินคืนขั้นต่ำสูง โอกาสในการผิมนัดชำระหนี้จึงสูงตามไปด้วย โดยเฉพาะผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยแต่มีหนี้เยอะ เมื่อมีการปรับให้ยอดการชำระคืนเพิ่มขึ้นยิ่งทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง

สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงสัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ (Payment to Income Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มี

สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้สูงมีโอกาสนในการผิดนัดชำระหนี้ลดลง ทั้งนี้เพราะ Payment to Income Ratio หมายถึงเงินที่ผู้ถือบัตรเครดิตชำระคืนจริงเป็นร้อยละเท่าไรของรายได้ การที่ Payment to Income Ratio สูงแสดงว่าผู้บริโภคมีความสามารถในการชำระหนี้สูง โอกาสที่ จะผิดนัดชำระหนี้จึงลดลง

จากการประมาณค่าความน่าจะเป็นจะได้ค่าความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้ของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.3354

เมื่อแบ่งกลุ่มผู้ถือบัตรเครดิตตามฐานรายได้เป็น 4 กลุ่ม¹³ เพื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มรายได้แต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด โดยกลุ่มที่ 1 มีรายได้ 8,000-16,913 บาทต่อเดือน, กลุ่มที่ 2 มีรายได้ 16,917-20,515 บาทต่อเดือน, กลุ่มที่ 3 ซึ่งมีรายได้ 20,520-29,380 บาทต่อเดือนและกลุ่มที่ 4 มีรายได้ 29,381-1,000,000 แล้วทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตด้วยวิธี Logistic Regression พบว่าปัจจัย ส่วนใหญ่มีนัยสำคัญต่อการผิดนัดชำระหนี้ในแต่ละกลุ่มรายได้ใกล้เคียงกับผลการศึกษาประชากร ทั้งกลุ่มนอกจากนี้ยังพบว่าสถานะที่อยู่อาศัยและจำนวนบุตรมีนัยสำคัญต่อการผิดนัดชำระหนี้อีกด้วย

สิ่งที่น่าสนใจจากผลการศึกษาด้วยการแบ่งรายได้ออกเป็น 4 กลุ่มคือ ปัจจัยทางด้าน รายได้ เนื่องจากเมื่อแบ่งรายได้ออกเป็น 4 กลุ่มแล้ว ปัจจัยทางด้านรายได้มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ในกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำและรายได้สูง และมีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ต่อกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำมาก นั่นคือ ถ้าผู้บริโภคมีรายได้มากขึ้นความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้จะลดลง ในทางกลับกันถ้าผู้บริโภคมีรายได้ลดลง ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้จะเพิ่มขึ้นมากและเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่มีรายได้ต่ำ ในขณะที่กลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้ปานกลางพบว่า รายได้ไม่มีนัยสำคัญต่อการผิดนัดชำระหนี้ หมายความว่าปัจจัยทางด้านรายได้ไม่สามารถอธิบายถึงการผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มรายได้ปานกลางได้ นั่นคือ ถึงแม้ว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นก็ไม่ได้หมายความว่าโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้จะลดลง

¹³ ภาคผนวก ข, หน้า 94.

จากผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ด้วยวิธี Ordinal Regression¹⁴ พบว่ามีหลายปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติสามารถอธิบายถึงการผิดนัดชำระหนี้ ได้แก่ เพศ (GENDER), อาชีพเจ้าของกิจการ (CAREER=1), อาชีพข้าราชการ (CAREER=2), อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ (CAREER=3), อาชีพรับจ้างทั่วไป (CAREER=4), อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (CAREER=5), จังหวัด (LOCATED), อายุ (AGE), รายได้ (INCOME), จำนวนบัตรเครดิต (NOCARD), วงเงินต่อรายได้ (LINEINC), การชำระหนี้คิน (PAYMENT), ยอดหนี้ (DEBT), ยอดการชำระคินขั้นต่ำ (MINPAY), สัดส่วนการชำระคินต่อยอดหนี้ (PAYRATIO), สัดส่วนการชำระคินขั้นต่ำต่อรายได้ (MPINC), สัดส่วนการชำระคินหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ (PMTINC) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้างต้นกับตัวแปรตามได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับผลลัพธ์ที่ได้จากสมการ Logistic Regression ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วข้างต้น ส่วนปัจจัยอื่นๆ ในแบบจำลองพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์นั้นสอดคล้องกับการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง Logistic Regression

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียบัตรเครดิต

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิต จำนวน 5,168 ราย แบ่งเป็นชาย 3,001 คน (ร้อยละ 58.07) และหญิง 2,167 คน (ร้อยละ 41.93) โดยเพศชายมีสัดส่วนของการเกิดหนี้เสียมากกว่าเพศหญิง หากแบ่งตามสถานภาพการสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นคนโสด 2,835 คน (ร้อยละ 54.86) และสมรสแล้ว 2,333 คน (ร้อยละ 45.14) โดยคนโสดมีสัดส่วนของการเกิดหนี้เสียมากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว

จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 2,609 คน (ร้อยละ 50.48) รองลงมาคืออาชีพอิสระ รับจ้างทั่วไปจำนวน 1,264 คน (ร้อยละ 22.46) ส่วนอาชีพเจ้าของกิจการมีจำนวน 576 คน (ร้อยละ 11.15) เป็นข้าราชการจำนวน 553 คน (ร้อยละ 10.7) และพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 166 คน (ร้อยละ 3.21) โดยอาชีพอิสระ รับจ้างทั่วไปมีสัดส่วนของการเกิดหนี้เสียมากที่สุด รองลงมาคือเจ้าของกิจการ ในขณะที่พนักงานรัฐวิสาหกิจมีสัดส่วนของการเกิดหนี้เสียน้อยที่สุด

¹⁴ ภาคผนวก ค, หน้า 99.

เมื่อพิจารณาจากสถานะที่อยู่อาศัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจำนวน 2,957 คน (ร้อยละ 57.22) รองลงมาคือผู้สมัครบัตรเครดิตไม่เปิดเผยที่อยู่อาศัยจำนวน 1,478 คน (ร้อยละ 28.60) และเช่าอยู่จำนวน 503 คน (ร้อยละ 9.73) และมีภาระผ่อนธนาคารจำนวน 230 คน (ร้อยละ 4.45) โดยผู้สมัครบัตรเครดิตที่ไม่เปิดเผยสถานะที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนของการเกิดหนี้เสีย (NPL) มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 3,695 คน (ร้อยละ 71.50) และอาศัยอยู่ต่างจังหวัดจำนวน 1,473 คน (ร้อยละ 25.50) และเห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนการหนี้เสีย (NPL) มากกว่าผู้ถือบัตรเครดิตในต่างจังหวัด

ส่วนปัจจัยซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณสามารถหา Descriptive Statistic ได้ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic ของการผิมนัดชำระหนี้

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
AGE	23	73	37.36	8.632
INCOME	8,000	1,000,000	32,421.0	68.42814
LIMIT	15,000	450,000	49,605.5	32.68064
NOCHILD	0	8	0.39	0.829
NOCARD	1	18	1.90	1.146
LINEINC	0.00	5.00	1.9952	0.72175
PAYMENT	0.00	222,430	2,543.8	6.11156
DEBT	-520	531,050	52,818.9	37.79102
MINPAY	180	361,000	19,829.1	23.33094
SPEND	0.00	230,470	2,420.5	6.12668
PAYRATIO	0.00	1.00	0.0696	0.12254
MPINC	0.00	6.65	0.8449	0.77113
PMTINC	0.00	2.53	0.0970	0.13292
DEBTINC	0.00	6.20	2.1439	0.99342
UTIL	0.00	2.45	0.9869	0.24832
SPENDINC	0.00	2.51	0.0914	0.13791

ที่มา : การวิเคราะห์ Descriptive Statistic

จากตารางที่ 5.3 พบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่เกิดการผิดนัดชำระหนี้มีอายุระหว่าง 23-73 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 37 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร และมีบุตรโดยเฉลี่ย 1 คน และผู้บริโภครวมที่มีการผิดนัดชำระหนี้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 2 ใบต่อคนมีรายได้เฉลี่ย 32,421 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้มีวงเงินเฉลี่ย 49,605 บาทต่อคน และโดยเฉลี่ยแล้วผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้มีวงเงินเป็น 2 เท่าของรายได้

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการใช้จ่ายและการชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้บริโภคที่มีการผิดนัดชำระหนี้ พบว่าในแต่ละเดือนผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้มีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 2,421 บาทต่อคน มียอดหนี้คงค้างโดยเฉลี่ย 52,819 บาทต่อคน และมียอดการชำระคืนขั้นต่ำ (Minimum Payment) ที่ต้องชำระเฉลี่ย 19,829 บาทต่อคนต่อเดือน ในขณะที่ยอดการชำระคืนที่ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้ชำระคืนจริงโดยเฉลี่ยมีเพียง 2,544 บาทต่อคนต่อเดือนเท่านั้น

เมื่อพิจารณายอดการใช้จ่ายต่อวงเงิน (Utilization) พบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้โดยเฉลี่ยมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเป็นร้อยละ 98.69 ของวงเงินซึ่งนับว่าสูงมาก ส่วนยอดหนี้ต่อรายได้ (Debt to income ratio) โดยเฉลี่ยของผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้ อยู่ที่ 2.15 เท่าของรายได้ นั่นคือผู้บริโภคมีหนี้มากกว่ารายได้ที่หามาได้ ขณะที่สัดส่วนการชำระเงินคืนต่อยอดหนี้ (Payment ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.96 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยมีการชำระเงินร้อยละ 6.96 ของยอดหนี้คงค้างทั้งหมดเท่านั้น ขณะที่สัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้ (Minimum payment to income ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.49 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตมีภาระหนี้ที่ต้องชำระขั้นต่ำโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 84.49 ของรายได้ สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ของผู้ถือบัตรเครดิต (Payment to income ratio) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9.70 หมายความว่าผู้บริโภคที่มีการผิดนัดชำระหนี้มีการชำระหนี้จริงโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 9.70 ของรายได้ที่เขาหามาได้

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด 5,168 รายโดยแบ่งการผิดนัดชำระหนี้เป็น 2 กลุ่มคือผู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ 1-179 วันและกลุ่มที่ผิดนัดชำระหนี้ 180 วันขึ้นไป ซึ่งถูกจัดอยู่ในกลุ่มหนี้เสีย (NPL) เมื่อทดสอบเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสีย

ด้วยวิธี Logistic Regression พบว่าได้ผลการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองและการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสีย

	B	S.E.	T-test
GENDER	0.015	0.104	0.146778
STATUS	0.032	0.137	0.233823
CAREER(1)	-0.390*	0.192	-2.03481
CAREER(2)	0.048	0.192	0.250668
CAREER(3)	-0.022	0.297	-0.07422
CAREER(4)	0.127	0.155	0.82267
HOME(1)	-0.116	0.146	-0.78997
HOME(2)	0.036	0.278	0.130585
HOME(3)	0.149	0.211	0.706375
LOCATED	0.026	0.114	0.226605
AGE	-0.019*	0.008	-2.47922
LOG(INCOME)	-0.306*	0.143	-2.14182
NOCHILD	0.033	0.083	0.396907
NOCARD	0.365*	0.057	6.456264
LINEINC	-1.057*	0.102	-10.3304
PAYMENT	-0.190*	0.039	-4.90336
MINPAY	0.064*	0.016	4.008569
PAYRATIO	-1.181	0.865	-1.36533
MPINC	6.716*	0.454	14.79365
PMTINC	-7.644*	1.230	-6.21561
CONSTANT	0.642	0.598	1.07432
Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	2508.556	0.581	0.783

ที่มา : ผลการวิเคราะห์ด้วยสมการ Logistic Regression

จากผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นดังตารางที่ 5.4 ข้างต้นพบว่า มีหลายปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติสามารถอธิบายถึงการเกิดหนี้เสีย (NPL) ได้แก่ อาชีพ (CAREER), อายุ (AGE), รายได้ (INCOME), จำนวนบัตรเครดิต (NOCARD), วงเงินต่อรายได้ (LINEINC), การชำระคืนบัตรเครดิต (PAYMENT), การชำระคืนขั้นต่ำ (MINPAY), สัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้ (MPINC) และสัดส่วนการชำระคืนต่อรายได้ (PMTINC) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้างต้นกับตัวแปรตามเป็นไปตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น ส่วนปัจจัยอื่นๆ ในแบบจำลองพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากตารางที่ 5.4 พบว่าการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (Goodness of fit) นั้นคือ -2Likelihood (-2LL) สำหรับสมการโลจิสติกเป็น 2508.556 สำหรับค่า R^2 ของ Cox & Snell และ Nagelkerke หรือเรียกว่า Pseudo R^2 เป็นค่าที่บอกสัดส่วนหรือร้อยละที่สามารถอธิบายความผันแปรในแบบจำลอง Logistic Regression สำหรับค่า Nagelkerke $R^2 = 0.783$ หมายความว่า ร้อยละ 78.3 ของความผันแปรสามารถอธิบายได้โดยสมการโลจิสติก

การประมาณค่าความน่าจะเป็นที่ได้ดังตาราง 5.4 นั้น สามารถนำมาใช้อธิบายผลของตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียของผู้บริโภคได้ดังนี้

อาชีพ

ตัวแปรซึ่งแสดงถึงอาชีพของผู้บริโภค (Career) แบ่งเป็น 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 CAREER(1) คือกลุ่มเจ้าของกิจการ กลุ่มที่ 2 CAREER(2) ได้แก่ กลุ่มรัฐบาล, ข้าราชการ กลุ่มที่ 3 CAREER(3) ได้แก่กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่ 4 CAREER(4) ได้แก่ กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป, อาชีพอิสระ และกลุ่มที่ 5 CAREER ได้แก่อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนซึ่งใช้เป็นกลุ่มอ้างอิง

จากการศึกษาพบว่า อาชีพเจ้าของกิจการ มีความสัมพันธ์กับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการอ้างอิงจากอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จะพบว่าถ้าอาชีพเจ้าของกิจการจะทำให้ความน่าจะเป็นในการเกิดหนี้เสียลดลงมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นเจ้าของธุรกิจหรือการประกอบธุรกิจส่วนตัวต้องมีความน่าเชื่อถือ ถ้ากลายเป็นหนี้เสียผู้บริโภคจะถูกจัดอยู่ในกลุ่ม Black list ทันที ซึ่งจะส่งผลเสียต่อผู้ประกอบการในการขอสินเชื่อในอนาคต

อายุ

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงอายุของผู้บริโภค (Age) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุมากขึ้นจะมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียน้อยลง กล่าวคือ ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุน้อยมักจะมีรายได้น้อยกว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุมาก และมีข้อจำกัดทางการเงินมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก ในขณะที่ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีอายุมากจะมีความรับผิดชอบละมีวินัยทางการเงินมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

รายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงรายได้ของผู้ถือบัตรเครดิต (Income) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีรายได้มากขึ้นจะมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียน้อยลง ทั้งนี้เพราะรายได้เป็นเครื่องชี้วัดความสามารถในการชำระหนี้ได้อย่างชัดเจนและเป็นไปตามทฤษฎี หากรายได้ลดลงความสามารถในการชำระหนี้ก็ลดลงด้วย โอกาสของการเกิดหนี้เสียจึงเพิ่มขึ้น

จำนวนบัตรเครดิต

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงจำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคถือ (Number of Card) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่าผู้บริโภคที่ถือบัตรเครดิตหลายใบมีโอกาที่จะเกิดหนี้เสียมากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตได้หลายใบซึ่งเป็นการใช้เงินในอนาคตได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน จึงเพิ่มพูนภาระหนี้ และเพิ่มโอกาสในการเกิดหนี้เสียได้หากผู้บริโภคไม่รักษาวินัยทางการเงินหรือประสบปัญหาที่ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง อีกนัยหนึ่ง ผู้บริโภคอาจมีความต้องการในการใช้เงินในอนาคตจำนวนมากหรืออาจประสบปัญหาทางการเงินอยู่จึงมีความต้องการบัตรเครดิตหลายใบ และผู้บริโภคบางส่วนที่มีปัญหาในการชำระหนี้ ใช้บัตรเครดิตเพื่อเป็นเครื่องมือในการหมุนเวียนเงินเพื่อชำระคืนหนี้ จนทำให้ดอกเบี้ยพอกพูนสูงขึ้น เมื่อการ

หมุนเวียนหนี้ด้วยวิธีนี้เกิดการสะดุดจากข้อจำกัดในเรื่องวงเงิน ผู้บริโภคที่ไม่สามารถแก้ปัญหาทางการเงินได้จะเกิดการผัดผ่อนชำระหนี้และกลายเป็นหนี้เสียในที่สุด

วงเงินต่อรายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงวงเงินต่อรายได้ (Line to Income Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีวงเงินต่อรายได้มากจะมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียน้อยลงเช่นเดียวกับปัจจัยในเรื่องของรายได้ เนื่องจากการให้วงเงินกับผู้ถือบัตรเครดิต สถาบันการเงินจะพิจารณาจากฐานรายได้และเครดิตของลูกค้า ผู้ที่มีรายได้มากมีโอกาสในการผัดผ่อนชำระหนี้้น้อยกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย จึงมีเครดิตดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย สถาบันการเงินจึงให้วงเงินต่อรายได้มากกว่า ดังนั้นผู้บริโภคที่มีวงเงินต่อรายได้สูงความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียจะลดลง

การชำระหนี้คืน

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงการชำระหนี้คืน (Payment) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการชำระหนี้คือมากขึ้นมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียลดลง ขณะที่ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการชำระหนี้้น้อยมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียมากขึ้น การชำระหนี้คืนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคอย่างชัดเจน

ยอดการชำระเงินขั้นต่ำ

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงยอดการชำระเงินขั้นต่ำ (Minimum Payment) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดการชำระเงินขั้นต่ำสูงมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียมาก เนื่องจากยอดการชำระเงินขั้นต่ำผันแปรตามยอดหนี้ เมื่อผู้บริโภคมีภาระที่ต้องชำระเงินคืนขั้นต่ำเพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้เท่าเดิมนำมาทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงและความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียเพิ่มขึ้น

สัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงสัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้ (Minimum Payment to Income Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มียอดการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้สูงจะมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก Minimum Payment to Income Ratio หมายถึงภาระหนี้ที่ผู้บริโภคต้องชำระคืนขั้นต่ำเป็นกึ่งหนึ่งของรายได้หรือเป็นร้อยละเท่าไรของรายได้ หาก Minimum Payment to Income Ratio สูงก็หมายความว่าผู้บริโภคต้องใช้รายได้ในการชำระเงินคืนขั้นต่ำสูง โอกาสในการเกิดหนี้เสียจึงสูงตามไปด้วย โดยเฉพาะผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยแต่มีหนี้เยอะ เมื่อมีการปรับให้ยอดการชำระคืนเพิ่มขึ้นยิ่งทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียมากขึ้น

สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรซึ่งแสดงถึงสัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ (Payment to Income Ratio) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเกิดหนี้เสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า ผู้ถือบัตรเครดิตที่มีสัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้สูงมีโอกาสในการเกิดหนี้เสียน้อยลง ทั้งนี้เพราะ Payment to Income Ratio หมายถึงเงินที่ผู้ถือบัตรเครดิตชำระคืนจริงเป็นร้อยละเท่าไรของรายได้ การที่ Payment to Income Ratio สูงแสดงว่าผู้บริโภคมีความสามารถในการชำระหนี้สูง โอกาสที่จะเกิดหนี้เสียจึงลดลง

จากการประมาณค่าความน่าจะเป็นจะได้ค่าความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.5877

5.3 ความสามารถในการทำนายของแบบจำลอง

จากการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้ด้วยวิธี Logistic Regression แบบจำลองสามารถทำนายความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้ได้ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ความสามารถในการทำนายการผิมนัดชำระหนี้

ตัวอย่าง	การทำนาย			ร้อยละของความถูกต้อง
	การผิมนัดชำระหนี้		ร้อยละของ	
	0	1		
การผิมนัดชำระหนี้	0	12,506	500	96.2
	1	1,344	3,824	74.0
ร้อยละของความถูกต้องทั้งหมด				85.1

ที่มา: SPSS

จากตารางที่ 5.5 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองสามารถทำนายความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 85.1 โดยสามารถทำนายความน่าจะเป็นของผู้ที่จะไม่ผิมนัดชำระหนี้ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 96.2 และทำนายความน่าจะเป็นของผู้ที่จะเกิดการผิมนัดชำระหนี้ได้เพียงร้อยละ 74 เท่านั้น สำหรับกลุ่มของผู้ที่มีการผิมนัดชำระหนี้พบว่าแบบจำลองมีการทำนายผิดถึงร้อยละ 26 นั้นเป็นกลุ่มที่น่าสนใจ เนื่องจากแบบจำลองทายว่าจะไม่ผิมนัดชำระหนี้แต่ในความเป็นจริงเป็นกลุ่มที่ผิมนัดชำระหนี้ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทบัตรเครดิต

ตารางที่ 5.6 ร้อยละที่แบบจำลองทำนายการผิมนัดชำระหนี้ผิดพลาดแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคล

		จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	815	60.64
	หญิง	529	39.36
สถานภาพสมรส	โสด	822	61.16
	สมรส	522	38.84
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	78	5.80
	รัฐบาล, ข้าราชการ	341	25.37
	รัฐวิสาหกิจ	87	6.47
	รับจ้างทั่วไป, อาชีพอิสระ	37	2.75
	เอกชน, พนักงานบริษัท	801	59.60

ตารางที่ 5.6 (ต่อ) ร้อยละที่แบบจำลองทำนายการผิดนัดชำระหนี้ผิดพลาดแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคล

		จำนวน	ร้อยละ
สถานะที่อยู่อาศัย	เป็นเจ้าของ	931	69.27
	ผ่อนธนาคาร	100	7.44
	เช่า	99	7.37
	ไม่เปิดเผยที่อยู่อาศัย	214	15.92
จังหวัด	ต่างจังหวัด	566	42.11
	กรุงเทพมหานคร	778	57.89

ที่มา: SPSS

จากตารางที่ 5.6 กลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตที่แบบจำลองทำนายว่าจะไม่ผิดนัดชำระหนี้ แต่ในความเป็นจริงเป็นกลุ่มที่มีการผิดนัดชำระหนี้จำนวน 1,344 ราย แบ่งเป็นชาย 815 คน (ร้อยละ 60.64) และหญิง 529 คน (ร้อยละ 39.36) เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดซึ่งมีสัดส่วนของเพศหญิงและเพศชายที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ในกลุ่มที่แบบจำลองทำนายผิดพลาดกลับมีสัดส่วนของเพศชายมากกว่าเพศหญิง หากแบ่งตามสถานภาพการสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นคนโสด 822 คน (ร้อยละ 61.16) และสมรสแล้ว 522 คน (ร้อยละ 38.84) ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีสัดส่วนคนโสดมากกว่าคนที่สมรสแล้วและแบบจำลองยังทำนายคนโสดผิดพลาดมากกว่าคนที่สมรสแล้ว จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการทำนายผิดมากที่สุดคือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 801 คน (ร้อยละ 59.60) รองลงมาคือข้าราชการจำนวน 341 คน (ร้อยละ 25.37) ส่วนพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 87 คน (ร้อยละ 6.47) เป็นเจ้าของกิจการจำนวน 78 คน (ร้อยละ 5.8) และอาชีพอิสระจำนวน 37 คน (ร้อยละ 2.75) ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนของตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอาชีพ เมื่อพิจารณาจากสถานะที่อยู่อาศัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการทำนายผิดมากที่สุดคือ เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจำนวน 931 คน (ร้อยละ 69.27) รองลงมาคือผู้สมัครบัตรเครดิตไม่เปิดเผยที่อยู่อาศัยจำนวน 214 คน (ร้อยละ 15.92) มีภาระผ่อนธนาคารจำนวน 100 คน (ร้อยละ 7.44) และเช่าอยู่จำนวน 99 คน (ร้อยละ 7.34) ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มประเภทที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการทำนายผิดมากที่สุดคือ ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 778 คน (ร้อยละ 57.89) และอาศัยอยู่

ต่างจังหวัดจำนวน 566 คน (ร้อยละ 42.11) ส่วนปัจจัยซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณสามารถหา Descriptive Statistic ได้ดังตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
AGE	24	69	38	9.59561
INCOME	9.90	130.00	24,839.2	13.82207
NOCHILD	0.00	6.00	0.5045	0.94289
NOCARD	1.00	9.00	1.7202	1.03793
LINEINC	0.67	5.00	2.0563	0.58208
PAYMENT	0.00	105,110	7,002.5	7.91514
DEBT	-520	192,330	19,455.9	18.98343
MINPAY	600	34,630	2,973.6	2.81379
PAYRATIO	0.00	1.00	0.4776	0.29306
MPINC	0.00	0.53	0.1303	0.10012
PMTINC	0.00	2.53	0.2955	0.26342

ที่มา: SPSS

จากตารางที่ 5.7 พบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการผิคนัดชำระหนี้ที่แบบจำลองทำนาย ผิดพลาดมีอายุเฉลี่ย 38 ปี มีบุตรโดยเฉลี่ย 1 คน และผู้บริโภคถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 2 ใบต่อคน โดยเฉลี่ยแล้วผู้ถือบัตรเครดิตมีวงเงินเป็น 2 เท่าของรายได้ เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด มีรายได้เฉลี่ย 24,839 บาทต่อเดือน ซึ่งน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเกือบ 10,000 บาท แต่ละเดือนผู้ถือบัตรเครดิตมีการชำระคืนบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 7,003 บาทต่อคน มี ยอดหนี้คงค้างโดยเฉลี่ย 19,456 บาทต่อคน และมียอดการชำระคืนขั้นต่ำ (Minimum Payment) ที่ต้องชำระเฉลี่ย 2,974 บาทต่อคนต่อเดือน ขณะที่สัดส่วนการชำระเงินคืนต่อยอดหนี้ (Payment ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 47.76 ซึ่งมากกว่าสัดส่วนการชำระคืนต่อยอดหนี้ เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้ (Minimum payment to income ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.03 สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิต ต่อรายได้ของผู้ถือบัตรเครดิต (Payment to income ratio) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 29.55 ซึ่ง

ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากการศึกษาตัวอย่างในกลุ่มนี้ได้ข้อสังเกตว่าควรต้องระวังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและกลุ่มที่มีสถานภาพโสด เพราะอาจมีการคลาดเคลื่อนในการทำนายการผิดนัดชำระหนี้ได้

จากการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียด้วยวิธี Logistic Regression แบบจำลองสามารถทำนายความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียได้ดังตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.8 ความสามารถในการทำนายการเกิดหนี้เสีย

ตัวอย่าง	การทำนาย			ร้อยละของ ความถูกต้อง
	การเกิดหนี้เสีย			
	0	1		
การเกิดหนี้เสีย	0	1,943	190	91.1
	1	327	2,708	89.2
ร้อยละของความถูกต้องทั้งหมด				90.2

ที่มา: SPSS

ตารางที่ 5.8 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองสามารถทำนายความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียได้ถูกต้องถึงร้อยละ 90.2 โดยสามารถทำนายความน่าจะเป็นของผู้ที่จะไม่เป็นหนี้เสียได้ถูกต้องถึงร้อยละ 91.1 และทำนายความน่าจะเป็นของผู้ที่จะเกิดหนี้เสียได้ร้อยละ 89.2 สำหรับกลุ่มของผู้ที่มีการเกิดหนี้เสียพบว่าแบบจำลองมีการทำนายผิดร้อยละ 10.8 นั้นเป็นกลุ่มที่น่าสนใจเนื่องจากแบบจำลองทายว่าจะไม่เกิดหนี้เสียแต่ในความเป็นจริงเป็นกลุ่มที่เกิดหนี้เสีย ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทบัตรเครดิต

ตารางที่ 5.9 ร้อยละที่แบบจำลองทำนายการเกิดหนี้เสียผิดพลาดแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคล

		จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	181	55.35
	หญิง	146	44.65
สถานภาพสมรส	โสด	187	57.19
	สมรส	140	42.81

ตารางที่ 5.9(ต่อ) ร้อยละที่แบบจำลองทำนายการเกิดหนี้เสียผิดพลาดแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคล

		จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	32	9.89
	รัฐบาล, ข้าราชการ	31	9.48
	รัฐวิสาหกิจ	8	2.45
	รับจ้างทั่วไป, อาชีพอิสระ	99	30.28
	เอกชน, พนักงานบริษัท	157	48.01
สถานะที่อยู่อาศัย	เป็นเจ้าของ	176	53.82
	ผ่อนธนาคาร	17	5.20
	เช่า	32	9.79
	ไม่เปิดเผยที่อยู่อาศัย	102	31.19
จังหวัด	ต่างจังหวัด	84	25.69
	กรุงเทพมหานคร	243	74.31

ที่มา: SPSS

จากตารางที่ 5.9 กลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตที่แบบจำลองทำนายว่าจะไม่เกิดหนี้เสียแต่ในความเป็นจริงเป็นกลุ่มที่มีการเกิดหนี้เสียจำนวน 327 ราย แบ่งเป็นชาย 181 คน (ร้อยละ 55.35) และหญิง 146 คน (ร้อยละ 44.65) เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดซึ่งมีสัดส่วนของเพศหญิงและเพศชายที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ในกลุ่มที่แบบจำลองทำนายผิดพลาดกลับมีสัดส่วนของเพศชายมากกว่าเพศหญิง หากแบ่งตามสถานภาพการสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นคนโสด 187 คน (ร้อยละ 57.19) และสมรสแล้ว 140 คน (ร้อยละ 42.81) ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีสัดส่วนคนโสดมากกว่าคนที่สมรสแล้วและแบบจำลองยังทำนายคนโสดผิดพลาดมากกว่าคนที่สมรสแล้ว จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการทำนายผิดมากที่สุดคือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 157 คน (ร้อยละ 48.01) รองลงมาคืออาชีพอิสระ, รับจ้างทั่วไปจำนวน 99 คน (ร้อยละ 30.28) ส่วนข้าราชการมีจำนวน 32 คน (ร้อยละ 9.48) เป็นเจ้าของกิจการจำนวน 32 คน (ร้อยละ 9.89) และพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.45) ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอาชีพ เมื่อพิจารณาจากสถานะที่อยู่อาศัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการทำนายผิดมากที่สุดคือ เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยจำนวน 176 คน (ร้อยละ 53.82) รองลงมาคือ

ผู้สมัครบัตรเครดิตไม่เปิดเผยที่อยู่อาศัยจำนวน 102 คน (ร้อยละ 31.19) เช่าอยู่จำนวน 32 คน (ร้อยละ 9.79) และมีภาระผ่อนธนาคารจำนวน 17 คน (ร้อยละ 5.20) ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มประเภทที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ถือบัตรเครดิตที่มีการทำนายผิดมากที่สุดคือ ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 243 คน (ร้อยละ 74.31) และอาศัยอยู่ต่างจังหวัดจำนวน 84 คน (ร้อยละ 25.69) ส่วนปัจจัยซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณสามารถหา Descriptive Statistic ได้ดังตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
AGE	24	63	38	24
INCOME	15,000	1,000,000	42,914.9	15.00
NOCHILD	0.00	3.00	0.3425	0.00
NOCARD	1.00	9.00	2.1162	1.00
LINEINC	0.01	4.99	1.9635	0.01
PAYMENT	0.00	122,580	3,491.1	0.00
MINPAY	1,600	280,190	9,378.2	1.60
PAYRATIO	0.00	0.61	0.0769	0.00
MPINC	0.00	2.82	0.3362	0.00
PMTINC	0.00	1.57	0.1166	0.00

ที่มา: SPSS

จากตารางที่ 5.10 พบว่าผู้ถือบัตรเครดิตที่เกิดขึ้นนี้เสียที่แบบจำลองทำนายผิดพลาดมีอายุระหว่าง 24-63 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 38 ปี โดยเฉลี่ยไม่มีบุตรและผู้บริโภคถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ย 2 ใบต่อคน และโดยเฉลี่ยแล้วผู้ถือบัตรเครดิตมีวงเงินเป็น 2 เท่าของรายได้ เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รายได้เฉลี่ย 42,915 บาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่ารายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่ละเดือนผู้ถือบัตรเครดิตมีการชำระคืนโดยเฉลี่ย 3,491 บาทต่อคน และมียอดการชำระคืนขั้นต่ำ (Minimum Payment) ที่ต้องชำระเฉลี่ย 9,378 บาทต่อคนต่อเดือน ขณะที่สัดส่วนการชำระเงินคืนต่อยอดหนี้ (Payment ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.69 สัดส่วนการชำระเงินคืนขั้นต่ำต่อรายได้ (Minimum payment to income ratio) ของผู้ถือบัตรเครดิตโดย

เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 33.62 สัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้ของผู้ถือบัตรเครดิต (Payment to income ratio) โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 11.66 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากการศึกษาตัวอย่างในกลุ่มนี้ได้ข้อสังเกตว่าควรต้องระวังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด เพราะอาจมีการคลาดเคลื่อนในการทำนายการเกิดหนี้เสียได้

5.4 Policy Simulation

จากผลการศึกษาทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสีย เมื่อกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการผิมนัดชำระหนี้ และการเกิดหนี้เสียจะมีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย ดังนี้

5.4.1 การปรับฐานเงินเดือนขั้นต่ำในการสมัคร

กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงในฐานรายได้ในการสมัครบัตรเครดิตแต่ละระดับ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียดังนี้

ตารางที่ 5.11 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียเมื่อฐานรายได้เปลี่ยน

ฐานรายได้(บาท)	15,000	16,000	17,000	18,000	19,000	20,000
ความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้	0.3349	0.3207	0.3139	0.3126	0.3103	0.3099
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	-1.42	-0.68	-0.13	-0.23	-0.04
ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสีย	0.5869	0.5719	0.5650	0.5648	0.5645	0.5613
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	-1.50	-0.69	-0.02	-0.03	-0.32

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.11 พบว่าเมื่อฐานรายได้ในการสมัครบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียจะลดลง ดังนั้นถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบริษัทบัตรเครดิตมีนโยบายลดความเสี่ยงจากการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตและการเกิดหนี้เสียด้วยการ

ปรับฐานเงินเดือนขั้นต่ำในการสมัครบัตรเครดิตจาก 15,000 บาท เป็น 20,000 บาท จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการผิดนัดชำระหนี้ลดลงร้อยละ 2.50 และทำให้ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียลดลงร้อยละ 2.56

5.4.2 การปรับยอดการชำระขั้นต่ำ

กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงในยอดการชำระขั้นต่ำ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียดังนี้

ตารางที่ 5.12 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียเมื่อยอดการชำระขั้นต่ำเปลี่ยน

ยอดการชำระขั้นต่ำ(%)	5	10	15	20
ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้	0.3393	0.3499	0.3625	0.3759
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	1.06	1.26	1.34
ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสีย	0.5893	0.6020	0.6242	0.6505
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	1.27	2.22	2.63

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.12 พบว่าเมื่อผู้ถือบัตรเครดิตมียอดการชำระขั้นต่ำเพิ่มขึ้น ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียจะเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นจะเห็นว่าการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกกฎเกณฑ์การปรับยอดการชำระเงินขั้นต่ำสูงขึ้นจากร้อยละ 5 ของยอดหนี้เป็นร้อยละ 10 ของยอดหนี้ ส่งผลให้ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.06 และส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเกิดหนี้เสียเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27

5.4.3 จำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคถือลดลง

กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคถือ โดยลดปริมาณบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคถือลง เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย ดังนี้

ตารางที่ 5.13 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียเมื่อจำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคลดลง

จำนวนบัตรเครดิต(ใบ)	5	4	3	2	1
ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้	0.3465	0.3342	0.3327	0.3289	0.3186
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	-1.23	-0.15	-0.38	-1.03
ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสีย	0.5872	0.5862	0.5840	0.5779	0.5637
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	-0.10	-0.22	-0.61	-1.42

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.13 พบว่าเมื่อจำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคลดลง ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียจะลดลงด้วย เช่น ถ้าผู้บริโภคที่ถือบัตรเครดิตเกิน 5 ใบ ลดปริมาณบัตรเครดิตที่ถือเหลือแค่ 5 ใบ ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้จะเท่ากับ 0.3365 และความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียเท่ากับ 0.5872 แต่ถ้าผู้บริโภคลดปริมาณบัตรเครดิตที่ถือจาก 5 ใบ เป็น 4 ใบ พบว่าความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้จะลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.23 ขณะที่ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียลดลงร้อยละ 0.10 ดังนั้นจะเห็นว่าบริษัทบัตรเครดิตสามารถลดความเสี่ยงของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียได้ด้วยการคำนวณความน่าเชื่อถือของผู้สมัครออกมาเป็นคะแนน (Credit Scoring) และให้คะแนนผู้บริโภคที่มีจำนวนบัตรเครดิตหลายใบต่ำแต่ต้องพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆของผู้สมัครด้วยเนื่องจากการที่ผู้บริโภคถือบัตรเครดิตหลายใบอาจเป็นเพราะมีฐานรายได้สูงและมีความน่าเชื่อถือสูง บริษัทบัตรเครดิตหลายแห่งจึงอนุมัติบัตรเครดิตให้ ทั้งนี้บริษัทข้อมูลเครดิตที่ได้รวบรวมข้อมูลของผู้บริโภคแต่ละคนว่ามีการขอสินเชื่อบัตรเครดิตควรมีการประสานกับธุรกิจบัตรเครดิตในการให้ข้อมูลว่าผู้บริโภครายนี้มีบัตรเครดิตอยู่แล้วกี่ใบ เพื่อความสะดวกและช่วยให้บริษัทบัตรเครดิตพิจารณาการอนุมัติบัตรเครดิตได้อย่างถูกต้อง

5.4.4 รายได้ของผู้บริโภคลดลง

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจชะงักงัน (Stagflation) นั่นคือเศรษฐกิจถดถอยแต่กลับมีเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นมาก ซึ่งมีผลให้รายได้ของผู้บริโภคลดลงจากภาวะเศรษฐกิจ

กำหนดให้รายได้ของผู้บริโภคลดลงเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียดังนี้

ตารางที่ 5.14 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียเมื่อรายได้ของผู้บริโภคลดลง

รายได้ลดลง(%)	0 (คงที่)	5	10	15	20	100 (ตกงาน)
ความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้	0.3354	0.3378	0.3404	0.3432	0.3461	0.5238
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	0.24	0.50	0.78	1.07	18.84
ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสีย	0.5877	0.7175	0.7189	0.7204	0.7221	0.8384
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	-	12.98	13.12	13.27	13.44	25.07

ที่มา: จากการคำนวณ

Lawrence M. Ausubel (1997) กล่าวว่าอัตราการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตและการเกิดหนี้เสียเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างดี การผัดหน้าชำระหนี้จะเพิ่มสูงขึ้นในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาลง เมื่อเศรษฐกิจไม่ดีสิ่งที่ตามมาคือรายได้ของประชาชนจะลดลง ซึ่งรายได้นับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการผัดหน้าชำระหนี้ Emily C. Lawrence (1995) ใช้ Life Cycle Model ในการอธิบายถึงเหตุผลที่ผู้บริโภคเลือกที่จะผัดหน้าชำระหนี้ในกรณีที่ผู้บริโภคมีการสูญเสียรายได้โดยมิได้คาดการณ์ไว้โดยเฉพาะผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย ผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยจะเลือกที่จะผัดหน้าชำระหนี้ทันทีเพื่อรักษาระดับการบริโภคขั้นต่ำไว้ (Smooth Consumption)

จากตารางที่ 5.14 พบว่าเมื่อรายได้ของผู้บริโภคลดลง ความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียจะเพิ่มขึ้น กรณีที่รายได้คงที่ ความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้เท่ากับ 0.3354 แต่เมื่อรายได้ลดลงร้อยละ 5 จะเห็นว่าความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.24 แต่ถ้าในกรณีที่ผู้บริโภคเกิดการตกงานจะเห็นว่าความน่าจะเป็นของการผัดหน้าชำระหนี้จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.84 ขณะที่กรณีที่รายได้คงที่ ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียเท่ากับ 0.5877 เมื่อรายได้ลดลงร้อยละ 5 ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.98

และถ้ากรณีที่ผู้บริโภคตงงาน จะเห็นว่าความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.07 ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่สูงมาก ดังนั้นจะเห็นว่าถ้าประเทศประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบทำให้มีรายได้อาจลดลงจะประสบปัญหาการผิดนัดชำระหนี้และเกิดหนี้เสียตามมา โดยเฉพาะถ้าผู้บริโภคเกิดการตงงานนั้นคือรายได้เป็น 0 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียจะเพิ่มขึ้นสูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lawrence M. Ausubel และ Emily C. Lawrence